

Terugblik op Goede Vrijdag

Het was druk, heel druk. Duizenden mensen liepen dezelfde richting op. Waar gingen zij heen? De tocht ging richting de Erasmusbrug in Rotterdam. Daar was op de avond voorafgaand aan de Goede Vrijdag een bijeenkomst op het Wilhelminaplein. Daar gingen jongeren en ouderen op af, bij duizenden. Het lijden, sterven en de opstanding van Christus werden daar immers uitgebeeld door popartiesten?

We zagen de stoet gaan en begrepen eerst niet wat er aan de hand was. Het werd duidelijk: het laatste deel van Christus' leven werd op een moderne manier voorgesteld. Eigentijds, heel eigentijds. De voorstelling werd vermengd met een tikkeltje Rotterdams chauvinisme. Het kreeg de titel *The Passion*. Ook de Evangelische Omroep had er de hand in. Meer dan 1,7 miljoen mensen volgden de uitzending via de moderne media.

Nadat we een boodschap hadden gedaan in het centrum, vervolgden we onze weg door Rotterdam-Zuid. Hier heeft lang het Woord geklonken van de gekruisigde Zaligmaker. Hier hebben veel van Gods kinderen gewoond. Hebben zij niet in de eenvoudige bovenwoningen de vrucht uit het werk van Christus ervaren? Daar gaat het toch om?

Merken we in onze tijd niet meer en meer een veroppervlakkiging als het gaat over de Goede Vrijdag? In de stad Jeruzalem wordt op deze dag een processie gehouden, zo lezen we. In de Graftuin zijn mensen vertegenwoordigd uit de gehele wereld om te bidden. Ook de onkerkelijke mens houdt zich bezig met het lijden van Christus. Wel op zijn of haar manier. In onze tijd vult ieder het lijden op zijn eigen wijze in. Ook op een schokkende manier, zoals in Rotterdam. Maar kennelijk hebben mensen in alle eeuwen daar behoefte aan gehad. De verbeelding van het kruislijden van Christus heeft mensen al eeuwen in de ban. Roomse kerken getuigen ervan als je de vele beelden van een gekruisigde Christus ziet. Duizenden mensen bezoeken

in deze dagen muziekkuitvoeringen rondom het lijden van de Zaligmaker. Het gaat onze gezindte niet voorbij. Verhalen op Facebook laten ons zien dat jonge mensen uit 'onze' kerken The Passion in Rotterdam bezochten en daar enthousiast over waren. Voor anderen was er alleen een evangelieboodschap in een uitvoering van de Matthäus Passion.

Ook werd gesteld dat de Goede Vrijdag een achtergestelde feestdag zou zijn. Het is immers geen erkende feestdag, terwijl deze dag voor de christelijke kerk zo heel belangrijk is.

Hebben onze vaders het dan werkelijk verkeerd gehad toen zij in artikel 67 van de Dordtse Kerkorde de Goede Vrijdag niet hebben genoemd onder

de christelijke feestdagen? Nee, onze vaders hebben het juiste zicht gehad op deze dag. Natuurlijk hebben zij de kruisiging van Christus niet klein geacht door de Goede Vrijdag niet te noemen onder de christelijke feestdagen. Wel hebben zij heel duidelijk gezien dat een mens de kruisiging van Christus op een verkeerde wijze verbeeldt. Dit hadden de eeuwen, voorafgaand aan de Reformatie, duidelijk bewezen. Zij huiverden ervoor dat het lijden van Christus op deze manier veracht zou worden. Het blijkt tot in onze tijd maar al te waar te zijn.

Wat is er dan verkeerd aan de verbeelding van het lijden van Christus? De nadruk, ook in onze tijd, moet vallen op de *prediking* van de gekruiste Christus. Het Woord moet het doen, ook nu. Een eenvoudige kerkdienst op de Goede Vrijdag is genoeg. Meer moeten en mogen wij er niet van maken. De vrucht van de woordbediening wensen wij jongeren en ouderen van harte toe. Wie dit door Gods genade beleven mag heeft aan het Woord genoeg.

Poortugaal,

ds. C. Neele

1

Autisme, hoe gaat u er mee om?

Onder verantwoordelijkheid van de Particuliere Synode Zuid (Zeeland en Goeree-Overflakkee) is de Stichting Hulpverlening werkzaam (zie ook pag. 574 van het Kerkelijk Jaarboek 2011). In dit artikel wordt een veelvoorkomend ziektebeeld onder de loep genomen, namelijk autisme. Aan het woord zijn de pastoraal werker en een bestuurslid.

Wat is er toch met Koen?

'Zo te zien is er met Koen niets aan de hand. Hij ziet er heel normaal uit. Toch is hij anders dan anderen. Hij kan bijvoorbeeld urenlang met een theelepeltje op de tafel tikken. Op andere mensen reageert hij niet. Zijn ouders dachten eerst dat hij doof was. Maar hij kan alles goed horen. Hij kan alles zien, voelen en ruiken en het kan best zijn dat hij intelligent is. Toch is het bijna onmogelijk om met hem in contact te komen. De ouderling die catechisatie geeft, is het ook opgevallen. Koen

kan tijdenlang zomaar zitten. Het lijkt alsof niets bij hem binnenkomt. Hij lijkt van alles afgesloten alsof hij er niet bij hoort. Soms raakt hij plotseling van streek en is hij zonder aanwijsbare reden boos of juist doodsbang. Koen heeft een autistische stoornis.'

Wat is autisme?

Wat is autisme eigenlijk? Autism is een aangeboren ontwikkelingsstoornis. Er is vooral een onvermogen om goed te reageren op andere mensen of op situaties. Een binnenkomende boodschap of een gehoorde stem kan niet goed worden verwerkt en omgezet naar gedrag. Deze kinderen, jongeren en volwassenen worden door hun omgeving dikwijls als 'vreemd' ervaren. Daardoor kunnen zij zich vaak eenzaam en onbegrepen voelen. Geschat wordt dat ongeveer 1% van de mensen (dus ca. 190.000 Nederlanders) een autistische stoornis heeft.

Een binnenkomende boodschap of een gehoorde stem kan niet goed worden verwerkt en omgezet naar gedrag.

Een breed spectrum

De mate waarin autisme het leven beheerst, is niet bij elke persoon met autisme gelijk. Er zijn verschillende gradaties. Er wordt dan wel gesproken van een breed spectrum. De lichtere vormen van autisme zijn wel lastig, maar de persoon kan er toch enigszins mee leren leven. Het is mogelijk om een opleiding te volgen, soms zelfs op universitair niveau. Ook kunnen mensen prima functioneren in het maatschappelijke leven, mits de opdrachten maar duidelijk en concreet zijn. Het goed begrijpen van een grapje of van beeldspraak, is lastig. Soms wordt een uitdrukking (te) letterlijk genomen. 'Als er één schaap over de dam is, dan volgen er meer', kan dan bijvoorbeeld reden zijn tot onbegrip.

Bij meer ernstige vormen van autisme, kan elk contact onmogelijk zijn. Dat is heel zwaar, voor de persoon in kwestie, voor ouders en gezinsleden, maar ook voor familieleden en vrienden. Het moet niet onderschat worden wat dit betekent en inhoudt.

Het moet niet onderschat worden wat dit voor ouders en familie betekent en inhoudt.

Kenmerken van autisme

Enkele kenmerken die kunnen voorkomen, zijn:

- Er is sprake van een contactstoornis. Het contact met mensen is niet of onvoldoende ontwikkeld. Het lijkt op eenrichtingsverkeer. Praten tegen de ander in plaats van praten met de ander. De sociale omgang met andere mensen verloopt moeilijk.
- De taalontwikkeling blijft achter.
- Het verbeeldingsvermogen (de fantasie) en de interesses zijn beperkt.
- Veranderingen zijn zeer moeilijk. Er is veel weerstand tegen veranderingen. Er wordt dwangmatig vastgehouden aan bekende en vaste patronen en gewoontes. Er wordt ook

zeer sterk gehecht aan bepaalde voorwerpen.

- Er is sprake van vast gedrag en bepaalde activiteiten die steeds herhaald worden.
- Er is soms sprake van extreme, en ogenschijnlijk onlogische emoties, zoals angsten, boosheid, woede en paniek. Deze kunnen zich plotseling voordoen. Omstanders begrijpen vaak niet waar de emoties vandaan komen.

Behandeling van autisme

Een groep met een lichtere vorm van autisme leert hiermee leven, zij het met beperkingen. Mogelijke beperkingen zijn dat ze moeilijker kunnen omgaan met veranderingen. Er is een behoefte aan duidelijkheid en vaste patronen. Er moet bijvoorbeeld gewerkt worden met een beperkt aantal mensen. De instructies moeten heel duidelijk zijn. Het kan ook helpen om veel te visualiseren. Een schema werkt veel beter dan een lang verhaal.

Een groep met een zwaardere vorm van autisme zal hiervoor behandeld of zelfs opgenomen moeten worden. In veel gevallen is genezing niet mogelijk. Het is belangrijk om een stabiele situatie te bieden. Voor familie en vrienden is het vaak heel moeilijk. Ze zouden zo graag willen weten wat er in het hoofd van hun zoon, dochter, broer of zus omgaat. Dit moet niet onderschat worden. Laten we als ambtsdragers daar vooral begrip voor tonen. En laten we deze mensen ook niet vergeten in onze gebeden. De groep die opgenomen is of werd, valt onder het aandachtsgebied van de Stichting Hulpverlening.

Hoe om te gaan met autisme?

Hoe om te gaan met mensen die autisme hebben? Het is allereerst belangrijk om begrip te tonen, te onderkennen dat iemand hiermee te maken heeft. Verdiep u in de problematiek en probeer te begrijpen wat het inhoudt. Laat u zo nodig uitleggen wat het betekent. Voor de persoon betekent het vaak een vorm van sociaal isolement. Het is moeilijk te peilen hoe dit wordt ervaren. Omdat elk mens een sterke behoefte heeft aan contact en geborgenheid, mag dit aan hen die een bepaalde vorm van autisme hebben, niet worden onthouden.

Het is goed mogelijk dat er op de jeugdvereniging of op de catechisatie jongeren met autisme zijn. Het is belangrijk om iedereen te betrekken en aan te spreken, ook mensen die niet

zichtbaar reageren op wat ze horen, zien of voelen. Laat merken dat u er voor iedereen wilt zijn.

Blijf geduldig en begripvol, ook al moet iets meerdere malen worden uitgelegd.

Tips voor in de omgang

Enkele praktische tips voor de omgang met iemand met autisme:

- Bied vaste structuur en sociale veiligheid (laat uw gedrag voorspelbaar zijn);
- Gebruik vaste roosters en schema's. Dat betreft niet alleen de volgorde van zaken, maar leg bijvoorbeeld ook spullen op een vaste plaats.
- Als er iets moet veranderen, neem dan kleine stappen. Geef de tijd om aan iets te kunnen wennen.
- Als iets afwijkt van de vaste structuur, geef dat dan duidelijk aan.
- Spreek rustig en duidelijk, gebruik korte zinnen en maak gebruik van concrete taal (beperk beeldende taal).
- Spreek uw waardering uit voor gewenst gedrag, dus als iets gaat zoals het zou moeten gaan.
- Blijf geduldig en begripvol, ook al moet iets meerdere malen worden uitgelegd. Pas de uitleg aan volgens de bovengenoemde tips.

Autisme en de kerk

In alle eerlijkheid: autisme en kerk gaan nog moeilijk samen. Er valt binnen de kerk nog winst te boeken op het terrein van autisme. Een beetje begrip, een beetje geduld en het wat meer ter hand nemen van de genoemde tips, het kan zoveel goed doen. Laten we ons verdiepen in wat autisme inhoudt. Afwijkend gedrag

Er is sprake van vast gedrag en bepaalde activiteiten die steeds herhaald worden.

komt echt niet altijd voort uit dwarsheid of onwilligheid. Vaak zijn er dieper liggende oorzaken aan te wijzen. Laten we in alle liefde naast onze medemens gaan zitten. Laten we samen de handen vouwen. En neem deze jongeren en ouderen vooral ook mee in uw persoonlijk en ambtelijk gebed. Wat is het nodig om geduld en wijsheid van de Heere te ontvangen.

Laten we in alle liefde naast onze medemens gaan zitten.

De zorgen delen

Een praktische tip is om de zorgen te delen en om zo nodig in contact met de ouders te treden. Het is belangrijk om te weten wat er speelt. Dat vraagt van beide zijden om wijsheid en openheid. Er zijn jongeren die dagelijks de beperkingen van autisme ervaren. Laten we als ambtsdragers op huisbezoek, als catecheten en als leiders van de jeugdvereniging naast hen en hun ouders (of verzorgers) gaan zitten. Probeer hen de hand te reiken. Wat in ieder geval van onze kant mogelijk is: begrip tonen (empathie), aandacht geven waar nodig en waar mogelijk mee lijden. Zocht de grote Meester, de Heere Jezus, de mensen ook niet op in hun eigen specifieke omstandigheden? We wensen van harte dat het tot bemoediging mag zijn dat Hij oog wil hebben voor onze bijzondere omstandigheden en zorgen. Iedereen heeft bekering des harten nodig, wie we ook zijn. Dat is ook mogelijk voor onze naaste met autisme, gelukkig.

Een volgende keer zal er opnieuw aandacht zijn voor een bekend of minder bekend ziektebeeld. Daarbij zullen zo mogelijk handreikingen worden gedaan voor gemeenteleden en ambtsdragers.
(wordt vervolgd)

Waarde, G. van Veldhuisen
Ooltgensplaat, K.J. Nipius

"Als u de schoonheid van Jezus zou zien, en de geur van Zijn liefde zou ruiken, u zou wel door vuur en water willen lopen om bij Hem te zijn".

Samuel Rutherford

BOEKENNIEUWS

**"Kom er maar voor uit!"
Jongeren de samenleving in;
ds. W. Visscher; uitg. De Banier,
Apeldoorn; ISBN 978 90 336 3266 2;
88 blz.; € 8,95 (paperback).**

De komende tijd maakt een groot aantal schoolverlaters de overstap van een school voor voortgezet onderwijs naar een baan of naar het vervolgonderwijs. De overgang van reformatische scholen naar een seculiere omgeving is een belangrijk moment in het leven van veel scholieren. Voor veel van hun nieuwe collega's of medestudenten zijn de Bijbel en kerkgang totaal onbekende zaken. Het is niet eenvoudig om in zo'n situatie je plaats in te nemen. Ds. W. Visscher denkt in dit boekje als het ware hardop met onze schoolverlaters mee en gaat heel praktisch met hen in gesprek. Daarbij is de Bijbel leidraad.

Allereerst is het van belang om gewoon te doen en niet weg te kruipen voor vragen en soms zelfs schimpscheuten. Kerkelijke jongeren hebben veel meegekregen: de Bijbel, de kerkgang, een goede opleiding in het voortgezet onderwijs. Ook al zijn er in de huidige samenleving allerlei nieuwe ontwikkelingen aan de gang, toch wijst de Bijbel op de heilzame koers voor elk mensenleven. Ds. Visscher raadt jongeren daarom aan zo snel mo-

gelijk in de nieuwe werk- of studieomgeving duidelijk te maken waar ze voor staan. Daarbij is het nodig te volharden en waakzaam te zijn.

Het boekje is geen allesomvattende gids met alle aspecten van de overgang van school naar werk of studie. Wel komen de meest wezenlijke elementen aan de orde. Daarbij wijst de schrijver vooral op het gebed, de verborgen omgang met de Heere. Een zakelijke en psychische voorbereiding op een nieuwe levensperiode is goed. Het gaat echter vooral om het ware geloof in Christus, dat God uit genade wegschenkt aan verloren mensen. Hem te kennen is het eeuwige leven. Zonder Hem is het onmogelijk het voortgezet onderwijs te verlaten; zonder Hem is het ten diepste voor niemand mogelijk te leven en te werken. Juist op dit cruciale punt legt ds. Visscher de nadruk.

Het boekje sluit af met een beknopt overzicht van boeken, die ingaan op het thema "leven in moderne samenleving". Voor jonge mensen die op het punt staan de samenleving in te gaan, is dit boekje een goede gids om zich voor te bereiden op de aanstaande overstap. Goed om het ze als passend cadeau in handen te geven!

Elspeet,

F.A. van Hartingsveldt

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

AANGENOMEN

Naar Stolwijk:
ds. G. Hoogerland te Kruiningen.

BEROEPEN

Te Boskoop: ds. C.J. Meeuse te Goes;
Te 's-Gravenhage:
ds. G. Clements te Gouda;
Te Groningen:

ds. W. Visscher te Amersfoort;
Te Leiderdorp en te Zoetermeer t.b.v. zendingswerk in Albanië:
ds. M. Joosse te Hendrik-Ido-Ambacht;
Te Oostkapelle:
ds. P. Mulder te Krimpen aan den IJssel;
Te Ridderkerk-Slikkerveer:
ds. P. van Ruitenburch te Chilliwack (Can.);
Te Rilland-Bath:
ds. J. Schipper te Dirksland;
Te Vlaarding: ds. A. Schot te Nunspeet.